

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

ԶԻԵՐԻ ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԻ

636.1
Z-99

2 U 3 ♀ b S 2 P U S

ԵՐԵՎԱՆ

1940

OCT 2010

636.1 47
12-98

Ք Ը Ա Հ Ա Վ Հ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՏՐՈՒՅՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Հ Ր Ա Հ Ա Վ Հ
ԶԻԵՐԻ ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԻ

Թարգմանիչ
Գ. Հարությունյան
Պատ. Խմբադիր՝
Ա. Սարգսյան
Տեխ. խմբագիր՝
Ի. Վարդանյան
Սրբազրիչ՝ Վ. Ավագյան

Վ.Ֆ. 2409 Հրատ. 5329. Պատվեր 618.
Տիրաժ 500. Հանձնված է արտադրության 6/IX-1940 թ.
Ստորագրված է տպագրության 10/X-1940 թ.

Հայոց հանրապետական, Երևան, Աբովյան 65

Հ Ա Յ Պ Ե Տ Հ Ա Վ Ո Ւ Տ

Ե Ր Ե Վ Ա Ն

1940

17.06.2019

21.979

ՀԱՅՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ
ՍԹՈՒՄ Սովխոզների ժաղկամի
տեղակալ ՄԻԽԱԼԻՆ
5'3—1940 թ.

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ
ՍՍՌ. Հոդվածոմբ
տեղակալ ԲԱՏԱՄԻՐՈՎ,
15.1—1940 թ.

ՀՐԱՒՅՆԸ ՃԻԵՐԻ ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԻ

I. ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1. Զիւրի բոնիստիքը վկայի նպատակն է որոշել տոհմացին արժեքը և կենգանու գերը՝ նրա կոմպլեքսային գնահատման հիման վրա՝ ըստ ցեղի, տիպիկության, չափման ցուցանիշների, էքստերյորի, աշխատունակության և ըստ ժառանգական հատկության:

Բոնիստիբրովկայի նյութերն օգտագործվում են՝ ջոկելու և ընտրելու գործը ձիշտ կազմակերպելու, բեղմնավորման պլաններ կազմելու, կենդանիներին տոհմային գրքերում գրանցելու և տնտեսության արտադրական կազմը բնութագրելու համար:

Ա. ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

2. Զիակավմի բոնիտիրովկան անց է կացվում բոլոր սիստեմի սովորություններում, առհմային ձիեր ունեցող կոլխոզներում և պետական այլին բուծարաններ ունեցող շրջանների բոլոր տքնատեսություններում։ Բոնիտիրովկայի են ենթարկվում զուգավորման կամպանիային մասնակցած բոլոր հովատակները։

3. Բոնիտիբովկան, որպես կանոն, անց է կացվում աշ-
նանը, օգոստոս —նոյեմբեր ամիսներին: Իպոդրոմներ հիմնա-
կան քանակությամբ մատղաշներ ուղարկող ձիադործարաննե-
րում բռնիտիբովկան պիտի կատարվի վաղ, այն հաշվով, որ
հնարավոր լինի գնահատական տակ առաջադրված մատղաշների
ամբողջ կազմին:

4. Ψωχισμανιστικων δοηκιουματικων, Συγχρονιζερης δοηκιουματικων και Συνδηλωτικων αρχηγοιναρηριτικων δοηκιουματικων αποφθερησιμων ερωτησεων

2423
40

ИНСУРУКЦИЯ

По бонитировке лошадей

Նիտիրովկան անց է կացվում վերոհիշյալ ժողկոմատների զուստեխնիկական անձնակազմի կողմից: Տոհմային բուծարաններում և կոլխոզներում բոնիտիրովկան անց է կացվում ՍՍՌՄ Հողժողկոմատի մարմինների կողմից:

5. Բոնիտիրովկայի հանձնաժողովը կազմակերպվում է շըրջառդրաժնի գոռտեխնիկից (պետորհմային բուծարան ունեցող շըրջառներում՝ Պ. Տ. Բ. գոռտեխնիկից), անասնաբուժից և ձիաֆերմայի վարչից, ներգրավելով ձիապահների թվից առաջավոր ձիաբուծներին:

Սովորովներում հանձնաժողովներն ստեղծվում են սովորողի դիրեկտորից, ավագ գոռտեխնիկից, անասնաբուժից, նույնականացրավելով լավագույն առաջավոր ձիաբուծներին:

6. Բոնիտիրովկայի հանձնաժողովների անձնակազմը նշվում է շըրջառդրաժնի և պետորհմային բուծարանի կողմից և հառատավում է սեռագույնիկաների հողդողկոմատների, երկրային (մարզային) հողբաժնների հրամանով:

ՍՍՌՄ-ի պաշտպանության և Սովորովների ժողկոմատի ձիաբուծարաններում ձիակազմի բանիտիրովկայի համար հանձնաժողովները կազմվում են ժողկոմատների համապատասխան վարչությունների կարգադրությամբ:

III. ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՆԱԽՍՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

7. Ռեսպուբլիկաների հողժողկոմատները, երկրային (մարզային) հողբաժնները տարեակզբին կազմում են սեռագույնիկայի, երկրամասի, մարզի բոնիտիրովկայի պլանը, որի հիման վրա շըրջառդրաժինը բոնիտիրովկան սկսելուց առաջ, ոչ ուշ քան մեկ ամիս մշակում է բոնիտիրովկայի օրացուցային պլանը՝ առանձին տնտեսություններում անցկացնելու համար:

8. Մինչև բոնիտիրովկայի սկսելը երկրային (մարզային) հողբաժնները կազմակերպում են բոնիտիրովկայի աշխատանքներում ներգրավելիք գոռտեխնիկների հրամանական գառընթացքներ՝ աշխատանքների միասնական մեթոդներ սահմանելու և անցկացվելիք աշխատանքի տեխնիկան ու մեթոդի-

կան նրա բոլոր մասնակցողների կողմից յուրացնելու նպատակով:

9. Այն տնտեսություններում, որտեղ նախատեսված է անցկացնել բոնիտիրովկա, նախապես անց է կացվում բացարական լայն կամպանիա՝ աշխատանքների կատարման կարգի ու նշանակության մասին:

IV. ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԻ ԵՆԹԱԿԱ ԶԻԵՐԻ ՔԱՆԱԿԱԿԱՑՄԸ

10. Բանող և հեծկան ցեղերի 3,5 տարեկաններից և վարդուն ցեղերի 4,5 տարեկաններից ոչ փոքր յուրաքանչյուր ձի, բոնիտիրովկայի և ենթարկվում ըստ ծագումի, տիպիկության, չափումների, էքստերյերի և աշխատունակության գնահատականի:

Հովատակների գնահատականն ըստ ժառանգության որակի կատարվում է նրանցից երեք դրույք (ставок), իսկ մայրերի համար երեք մարուկ ստանալուց հետո:

11. Մեկ տարեկան և ավելի բարձր տարիքի մատղաների նախական բոնիտիրովկան անց է կացվում նրա գերը որոշելու նպատակով:

12. Կարանտինի մեջ գտնվող տնտեսություններում բոնիտիրովկա չի կատարվում: Անորմալ սեռական օրգաններ ունեցող հովատակները (կրիպտորխիտներ, մոնարխիտներ, ազուպերմիայով և նեկրոսակերմիայով տառապող) և ծննդասեռային օրգանների անորմալություններ ունեցող մայրերը, ինչպես նաև բացարձակ արտահայտված այլանդակ ձիերը բոնիտիրովկայի ենթարկվում են, բայց անհատական քարտերում արվում են համապատասխան նշումներ: Նման անասունների բոնիտիրովկան կատարվում է՝ սերունդի տեսակետից արտադրողներին գնահատելու նպատակով:

V. ՆՇԱՆՆԵՐ, ԸՍՏ ՈՐՈՆՑ ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Է ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

13. Զիերի բոնիտիրովկայի հիմքում դրվում է ըստ ծագման և տիպիկության, չափումների ցուցանիշների, էքստերյերի, աշխատունակության և սերնդի որակի գնահատականը:

14. Ծագումը և արյունակցությունը (գեներացիա) որոշում
են տոհմային փաստաթղթերով (ատեսատաներով, պետառմա-
յին գրքերով, վկայականներով, շրջտոհմային գրքերով, զու-
գավորման վկայականներով և ցեղական ձիերի տեղեկագրե-
րով): Արյունակցությունը սահմանելու համար հարկավոր է
օգովել հետեւյալ սխեմայից:

Մոր ցեղայ-	Հ ո ր	ց ե ղ ա յ ն ո ւ	թ յ ո ւ ն ո ւ	Մ ա ք ո ւ ր ց ե ղ
նությունը	1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)	2-րդ գեներաց. ($\frac{3}{4}$ ար.)	3-րդ գեներաց. ($\frac{7}{8}$ ար.)	4-րդ գեներաց. ($\frac{15}{16}$ ար.)
Ոչ ցեղա- կան	բարելավ.	բարելավ.	1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)	1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)
Բարելավ.	բարելավ. բ) 1-ին գեն. ($\frac{1}{2}$ ար.)	ա) բար. 1 գ. բ) 1-ին գեն. ($\frac{1}{2}$ ար.)	1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)	1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)
1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)	1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)	1-ին գեներաց. ($\frac{1}{2}$ ար.)	2-րդ գեներաց. ($\frac{3}{4}$ ար.)	2-րդ գեներաց. ($\frac{3}{4}$ ար.)
2-րդ գեներաց. ($\frac{3}{4}$ ար.)	—	2-րդ գեներաց. ($\frac{3}{4}$ ար.)	2-րդ գեներաց. ($\frac{3}{4}$ ար.)	3-րդ գեներաց. ($\frac{7}{8}$ ար.)
3-րդ գեներաց. ($\frac{7}{8}$ ար.)	—	—	3-րդ գեներաց. ($\frac{7}{8}$ ար.)	3-րդ գեներաց. ($\frac{7}{8}$ ար.)
4-րդ գեներաց. ($\frac{15}{16}$ ար.)	—	—	—	4-րդ գեներաց. ($\frac{15}{16}$ ար.)

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—1. 2-րդ գեն. ($\frac{3}{4}$ ար.) հովատակներից և բարե-
լաված մայրերից ծագում ունեցող ձիերը, որոնք համապատաս-
խանում են շրջտոհմային գրքեր երկրորդ բաժնի պահանջներին,
բարելաված ցեղի տիպն արտահայտելու դեպքում կարող են
դասվել 1-ին գեներացիային ($\frac{1}{2}$ ար.), իսկ մնացած գեպերում՝
բարելավածներին:

2. Այն գեպքում, եթե ձին ստացվել է հակառակ (հանձ-
նարարված) խաչաձևման հետևանքով, այսինքն, եթե մոր ար-
յունակցությունը բարձր է հոր արյունակցությունից, այդպիսի
ձիու գեներացիան որոշվում է նույն այս սիեմայով, բայց հա-
կառակ կարգով, այսինքն մոր արյունակցությունը վնասվում է
ըստ հորիզոնական գծի, իսկ հոր արյունակցությունն՝ ըստ ուղ-
ղահայց գծի:

15. Ծագման մասին փաստաթղթային տվյալների բացա-
կայության գեպքում բարելավված ձիերի գեներացիան (արյու-
նակցությունը) թույլատրվում է որոշել այդ ձիերի ծագումը
գիտեցող անձանց հարց ու փորձի և արտաքին դննման հիման
վրա՝ լավ էքստերյեր ունենալու և տիպիկության ցայտուն ար-
տահայտման գիտքում:

Այդպիսի գեպքերում թույլատրվում է ձիուն գասել առա-
ջին կամ երկրորդ գեներացիային, բոնիտիրովկայի քարտում
նշումներ անելով գեներացիան որոշելու մասին, առանց ծագ-
ման փաստաթղթային տվյալների:

16. Բոնիտիրովկայի ենթակա են հետեւյալ ցեղերի՝ ան-
գըլիական արագավազ, գոնական, կարարդինական, ախալ-թե-
քինյան, կարարիրյան, ոռուական վարգունի, ոռուամերիկյան
վարգուն, բուրաբանոն, առղեն, պերշերոն և կլեյդեսդալի, մաք-
րացեղ (զարյուն) և մետիո ձիերը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Ուրիշ ցեղերի ձիեր (արաբական, յումուգական)
բազմացնող շրջաններում և տնտեսություններում, տարբեր ցե-
ղերի միացումից առաջացած մետիսների բոնիտիրովկան անց է
կացվում հասուկ ցուցնակներով:

17. Նշված պլանային ցեղերի բարդ մետիսները, յուրա-
քանչյուր ցեղից արյունակցության հավասար բաժին ունենալու
դեպքում, դասվում են այն ցեղին, որը որպես հիմնական ցեղ է
ընդունված շրջանի տնտեսության համար:

Ցեղերից որևէ մեկի արյունակցության գերակշռման գեպ-
քում, որպես կանոն, ձիերը դասվում են այն ցեղին, որի ար-
յունը գերակշռում է:

Այս կանոնից դուրս եղած բացառությունները հիշատակ-
ված են համապատասխան ցեղերի (գոնական, վարգունների,
ծանրաքաշների և այլն) բոնիտիրովկայի ցուցնակներում:

18. Տիպի գնահատականը կատարվում է գննման ձանա-
պարհով, հաշվի առնելով ցեղի տիպերի բոլոր առանձնահատկու-
թյունները:

19. Գնահատականի համար չափումները վերցվում են բո-
նիտիրովկան անցկացնելու ժամանակ, հանձնաժողովի անդամ-
ների մեջի կողմից:

Գնահատականն ըստ էքստերյերի (ըստ հոդվածի) կատարում է ամբողջ հանձնափողովը, էքսպերտիզայի միջոցով: Արագաների, խոշոր և անհանությունների դիֆերենցիալ թվարկումը ըստ յուրաքանչյուր ցեղի կցվում է բոնիտիբովկայի ցուցակին:

20. Աշխատունակության վերաբերյալ տվյալները, որպես փորձարկման արդյունք, վերցվում են տոհմային փաստաթղթերի, տոհմային գրքերի տվյալների և իպոգրոմների հատուկ վկայականների հրման վրա:

Մայրերի և հովատակների սերնդի որակը որոշվում է ինչպես անտեսությունների գրանցումների, նույնպես և բոնիտիբովկայի տվյալների ու մատղաշների անմիջական զննման հիման վրա:

21. Յուրաքանչյուր նշանի համաձայն, ճին համապատասխան ցեղի համար ցուցնակում ստանում է այս կամ այն գնահատականը, որը որպես ճիմք է ծառայում այս կամ այն դասին վերագրելու համար: Յուրաքանչյուր նշանի գնահատականը կատարվում է 10 բալի սիստեմով:

22. Յուրաքանչյուր դասի համար, ըստ գնահատման բոլոր բաժինների, սահմանված են որոշակի բալեր: Զիուն այս կամ այն դասի վերագրելը կատարվում է մինիմալ բալի համապատասխան, ըստ առանձին նշանների:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Եթե ճին հետեւալ նշանների—չափումների, էքստերյերի, աշխատունակության որեից մեկի սահմանված մինիմումից միայն 1 բալ է պակաս ստանում, բալի պակասորդը հաշվի չի առնվում և ձիերը դասվում են այս կամ այն դասին՝ ըստ մինիմալ բալի նշված ուղղումով:

23. Բոնիտիբովկայի ենթակա գլխաքանակը բաժանվում է 4 կարգի: Էլիտ—ցեղի ամենալավ հովատակներն ու մայրերը,

1-ին դաս—արտադրող հովատակներ՝ տոհմային տնտեսությունների համար, իսկ մայրերը տոհմային տնտեսությունների համար արտադրողներ տվող սերնդի լավագույն մասը:

2-րդ դաս—ցեղի այլ տոհմային մասը:

3-րդ դաս—ոչ տոհմային նշանակություն ունեցող ճիեր:

24. Բոնիտիբովկայի ենթակա յուրաքանչյուր ճիռ համար № 1-ին և 2-րդ ձևով լրացվում է անհատական քարտ: Այն յուրաքանչյուր տնտեսության համար, որտեղ կատարվում է

բոնիտիբովկա, անհատական քարտերի տվյալների հիման վրա կազմվում է քարտ՝ № 3 ճեկ համաձայն:

VI. ԲՈՆԻՏԻԲՈՎԿԱՅԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

25. Էլիտին, առաջին և երկրորդ դասերին պատկանող բոլոր հովատակներն ու մայրերը ենթակա են տոհմային պարտագիր օգտագործման:

26. Քանի որ բոնիտիբովկան իր խնդիրներից մեկն է համարում ջոկելու և ընտրելու գործի ճիշտ կազմակերպումը, նպատակ ունենալով բարձրացնել սերնդում ցեղայնությունը, ավելացնել աճը, լավացնել էքստերյերը և բարձրացնել աշխատունակությունը, ապա, որպես կանոն, յուրաքանչյուր դասի մայրերը պիտի ծածկվեն բարձր դասի հովատակներով, հաշվի առնելով անհատական ընտրությունը:

Այսպիսով, էլիտի մայրերը ծածկելու համար օգտագործվում են նույն դասի ամենալավ հովատակները: Առաջին դասի մայրերը ծածկելու համար օգտագործվում են էլիտ դասի հովատակները և միայն նրանց պակասի գեպքում թույլատրելի է առաջին դասի ամենալավ արտադրողների օգտագործումը: Երկրորդ դասի մայրերը ծածկվում են ոչ ցածր, քան առաջին դասի հովատակներով և միայն այդպիսիների պակասի գեպքում թույլատրվում է օգտագործել երկրորդ դասի այն ամենալավ հովատակները, որոնք հատկանի ընտրված են այդ նպատակով:

Երրորդ դասի մայրերին ծածկելու, ինչպես նաև բոնիտիբովկայի չենթարկված օգտագործելի գլխաքանակի համար օգտագործվում են ոչ ցածր քան երկրորդ դասի արտադրողները: Եթե այդպիսիները պակասում են, ապա հողրաժնի հաստատությամբ զուգավորման համար կարող են օգտագործել երրորդ դասի հովատակներից ամենալավները:

Բոլոր շեղումները 26-րդ կետում նախատեսնված կարգից կարող են թույլատրելի լինել միայն տնտեսության առանձին պատճառաբանված զեկուցագրից հետո, հատուկ կարգադրությամբ:

ա) սովորագնների համար ժողկումատի համապատասխան վարչության:

բ) տոհմային ձիաֆերմայի համար երկրային, մարզային հողբաժինների ձիաբուծական վարչության.

գ) պետառմային զոնայի մեջ մտնող այլ տնտեսությունների համար ՊՏԲ-ի դիրքեկտորի և ավագ զոռտեխնիկի.

դ) կոլխոզների և ոչ տոհմային ձիաֆերմաների համար շրջնողաժնի կարգադրությամբ:

28. Զիերին տոհմային և գործարանային գրքերում զբանցելիս և նույնպես տոհմային վկայականներ տալիս նշվում են ձիու դառը և բալերն ըստ գնաճատականի առանձին բաժինների, հետեւյալ կարգով՝ ծագումը, չափումները, էքստերյերը, աշխատունակությունը և ժառանգականության որակը:

29. Բոնիտիբովկայի տվյալներն օգտագործվում են արտադրող կազմի ընտրության ժամանակ (նշանակումներ արտադրող կազմում, համակի դասավորում (վարակածական) և խոտանում):

30. Մեծ զիմաքանակ ունեցող երամակային ձիագործարաններում և ԶԱՖ-երում մայրերի երամակային կոմպլեկտավորումն ըստ ցեղերի ու դասերի՝ կատարվում է բոնիտիբովկայի տվյալների հիման վրա:

Այդ նպատակի համար նախատեսնված երամակների վերակոմպլեկտավորումը կատարվում է տճառեռության դլիսաքանակի՝ հիվանդություններից զերծ լինելու դեպքում, համապատասխան կազմակերպությունների թույլտվությամբ:

ԲՈՆԻՏԻԲՈՎԿԱՅԻ ՑՈՒՑՆԱԿՆԵՐ (շկալы)

Անդիմական արշավաձիու ու նրանցից սերվածների բոնիտիբովկայի ցուցնակ (շկալա).

	Ելիտ դաս		1-ին դաս		2-րդ դաս	
	հովա- տակ- ներ	զամ- բիկ- ներ	հովա- տակ- ներ	զամ- բիկ- ներ	հովա- տակ- ներ	զամ- բիկ- ներ
Ծագումը և տիպը	8	8	6	6	3	2
Չափսերի ցուցանիշները	7	7	6	5	3	2
Էքստերյեր	8	7	6	5	4	2
Աշխատունակություն	6	5	5	4	1	0
Ժառանգականության	7	7	6	6	3	3

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — 1929 թվին ծնված և ավելի ծեր զամբիկների համար, որոնք փորձարկման չեն անցել, աշխատունակության պահանջները հաշվի չեն առնվաւմ,

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԶՏՄՐՑՈՒԽՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՍՏՈՒՄՆ

ԼՍՏ ԾԱԳՄԱՆ

Յեզիրակաց լավ արտահայտված զտարյուն ձին գնահատ. 8 բալ

15/16 արյունակից.	»	»	»	7 »
7/8 »	»	»	»	5 »
3/4 »	»	»	»	3 »
1/2 »	»	»	»	2 »

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — 1. Արյունակցությունը հաշվարկելիս պայմանականութեական կիսարյուններին են վերագրվում վենդերական, անգլո-նորմանդական, տրակենի, օոլովո-ռոստոպչինական ձիերը:

2. Ցեղի համար՝ տիպի ցայտուն արտահայտման գնահատականին ավելացվում է մինչև մեկ բալ. Տիպը վատ արտահայտված լինելու և տիպի արտահայտության բացակայության համար գնահատականն իջեցվում է մինչև 2 բալ.

3. Եթեք քասորդ և ավել արյունակցությամբ ձիերին ավելացվում է 1 բալ, եթե հիմքը հանդիսանում է հեծյալ ցեղը:

4. Եթե ձիու

ա) հայրը կամ մայրը հիմնականում էլիտ սերունդ են ուիլ, գնահատականին ավելացվում է յուրաքանչյուրի համար 1 բալ.

բ) հայրը կամ մայրը հիմնականում տվել են առաջին դամբից ոչ ցածը սերունդ, գնահատականին ավելացվում է 0,5 բալ յուրաքանչյուրի համար:

ԳՆԱՀԱՍՏԱԿԱՆՆ ԼՍՏ ԶԱՓՈՒՄՆԵՐԻ

Բալային գնահատականն ըստ չափումների կատարվում է հետեւյալ ցուցնակի համաձայն:

Գնահատականի ցուցնակ (шкада) ըստ չափումների (անգլիական զտարյուն և նրանից սերպած ձիերի)

Բար	Հափառակներ			Մայրեր			
	Մնդավի բարձրու- թյունը	Կրծքի փաթը	Դաստակի փաթը	Բար	Մնդավի բարձրու- թյունը	Կրծքի փաթը	Դաստակի փաթը
10	162 հ բարձր թյունից 20 սմ. ավելի	Բարձրու- թյունից 20 սմ. ավելի	20,0	10	160 սմ. բարձր թյունից 20 սմ. ավելի	Բարձրու- թյունից 20 սմ. ավելի	19
9	160	»	19,75	9	158	»	19
8	159	»	19,5	8	157	»	19
7	158	»	19,5	7	156	»	19
6	160	Բարձրու- թյունից 15 սմ. ավելի	19,5	6	158	Բարձրու- թյունից 15 սմ. ավելի	18,5
5	156	»	19,0	5	154	»	18,5
4	160	»	18,5	4	158	»	18,0
3	154	»	18,5	3	152	»	18,0
2	150	(մինի- մում.)	18,0	2	148	(մինի- մում.)	18,0
							165 սմ.)

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — 1. Չափումներից մեկի իջեցումը, մեծությամբ ոչ
ավել 1 սմ. մնդավի բարձրության համար, կրծքի փաթի հա-
մար 3 սմ. և 0,5 սմ. դաստակի փաթի համար չի իջեցնում
գնահատականը:

2. Մարզադաշտում (тренинг) գտնվող ձիերին, ինչպես
նաև 3 տարեկանից փոքր ձիերին գնահատելիս՝ նշված չափում-
ներից թուլատը պահպան էն հետեւյալ իջեցումները.

Տ ա բ ի ք ը	Չափումների իջեցումը սանտիմետրներով		
Մնդավի բարձրությ.	Կրծքի փաթը	Դաստակի փաթը	
3 տարեկան և նրանից մեծը՝ մարզադաշտում	—	5 սմ.	—
2½ տարեկան	3 սմ.	7 սմ.	0,25 սմ.
1 ½	10 սմ.	15 սմ.	1,50 սմ.

3. Ասպլիական զտարյունից սերված մոնղոլական հիմք
ունեցող ձիերի համար, երկրորդ դասում թուլատը է մնդավի
չափի իջեցում՝ 3 սմ. հովատակների և 4 սմ. զամբեկների համար:

4. Արտադրող կազմում գտնվող 10-ից ավելի տարիք ու-
նեցող ձիերի համար, չափսում ուղղում է մացում՝ մնդավի
բարձրությունը՝ 2 սմ. և գնահատականը կատարվում է՝ հաշվի
առնելով այդ ուղղումը:

Է Վ Ս Ե Բ Յ Ե Բ

Կանոնավոր և ներդաշնակ կազմվածքով ձին ստանում է
10 բար գնահատական: Արատների և պակասությունների հա-
մար 10 բար գնահատականից իջեցում է կատարվում հետեւյալ
չափերով:

Արատների և պակասությունների առնունը	Բալերի քանակը, որի համար կատարվում է իջեցում.
--	---

Կուրբա (կոր ոստյուն—ջլի հետևի գծի փոփոխումով)	7
Շպատ	• • • • •
Ժարկա	• • • • •
Սուլող շնչառականություն (свистящее удышье)	7
Հողակապի ջլերի գերաճում թոփչքանոդի հետևի մասում	3
Առջերի ոտների փովածք (размет передних ног)	մինչև 4
Ծռոտնանիություն (косолапость ног)	» 2
Կոճղանման կոճեր (торцовье бабки)	» 5
Կախ ընկած կոճեր (провисшие бабки)	» 4
Այծոտուկ (коэзинеց)	» 2
Կախ ընկած նախադաստակ	» 3

Արատների և պակասությունների
անունը

Բալերի քանակը, որի
համար կատարվում է
իջեցում.

				մինչև	գ
Հետերի վերջավորությունների	ոչ	ճիշտ	դրվածք	»	4
Մեջքի և գոտկատեղի կախ ընկած լինելը և ծածանաձև				»	3
մեջք (հաշվի առնելով տարիքը)	•	+	»	2	
Չարտահայտված մնակ	•	+	»	2	
Գավակի կառուցվածքի թերություններ	•	+	»	3	
Կեղծ կողի խղճուկություն (бедность ложного ребра)	»	2			
Հում—չմշակված հողեր	•	+	»	3	
Բնդիանուր աններդաշնակություն	•	+	»	3	
Ոսկրի վրա աճած ուսուցքներ (накостники)	•	+	»	2	
Գրիֆելային ոսկրների գլխիկների ավելացում	•	»	3		
Մկանների վաս զարգացում	•	+	»	2	
Հաշվի չառնված այլ թերություններ	•	,	»	2	

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Եքստերերի աչքի լոնկող մասերի, մկանների լավ
զարգացման, լավ լժակների, չորության, ոսկրոսության և վեր-
ջավորությունների ճիշտ դրվածքի համար կատարվում է մինչև
3 բալ ավելացում (10 բալի սահմաններում):

ԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Արագաշարժություն ոչ դանդաղ, քան
1200 մ. 1600 մ. 1400 մ. բալ

1. Արատավորության պատ- ճառով մարզադաշտում չի եղել	—	—	—	0
2. Զի եղել մարզադաշտում այլ պատճառներով	—	—	—	1
3. Եղել է մարզադաշտում, բայց չի արշավել	—	—	—	2
4. Արշավել է, բայց սեղո- նի ընթացքում ելույթ- ների նորմաները չի կա- տարել և ցածր աշխա- տունակության հետևան- քով չի շահել.	1 բ.	22 գ.	1 բ.	48 գ.
			2 բ.	50 գ.
			3—4	

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Արագաշարժություն ոչ դանդաղ, քան
1200 մ. 1600 մ. 1400 մ. բալ

5. Արշավել է, նորմաները չի կատարել, բայց շա- հել է.	1 բ.	22 գ.	1 բ.	48 գ.	2 բ.	50 գ.	5
6. Արշավել և նորմաները լրիվ կատարել է (2 տա- րեկանը—7,3 տարեկանը— 9, 4 տար.—5).	»	»	»	»	»	»	6
7. Արշավել է, նորման կա- տարել և շարքային ար- շավելը շահել է	»	»	»	»	»	»	7
8. Արշավել է, նորմաները չի կատարել բայց աշ- խատունակ է, և շահել է անվանական մրցանակ- ներ	»	»	»	»	»	»	8
9. Արշավել է, կատարել է նորման և շահել է ան- վանական մրցանակներ	»	»	»	»	»	»	9

Կլասիկ ձիարշավելը առաջին տեղը շահելու համար
արվում է 1 բալ ավելացում։ Կլասիկ ձիարշավելին մասնակ-
ցելու համար, հաշվելով մրցանակային տեղը—ավելացվում է
0,5 բալ։

Կլասիկ մրցանակներ են համարվում 7 ձիարշավելը, այ-
սինքն Մեծը 2 տարեկան, Մեծը 3 տարեկան—զամբիկների, Հա-
մամիութենական 3 տարեկան, Մեծ աշնանային, Մեսպութիկա-
յի մրցանակ, Կրիտերիում և Համեմատության մրցանակ։

ԳԱԶԱՏԱԿԱՆ ԸՆԴԵՐՆԴԻ

- Հիմնականում սերունդ գերազանց որակի (1-ին և էլիու
դասերի հովատակներ և էլիու դասերի մայրեր) 8—10

2. Հիմնականում սերունդը լավ որակի (առաջին և երկրորդ դասերի հովատակներ, առաջին դասի մայրեր)	6—7
3. Սերունդը բավարար որակի (Հիմնականում 2-րդ դասի հովատակներ և մայրեր)	3—5
4. Սերնդի մեծ մասը ոչ տոհմային որակի	0—2

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—1. Գնաճատականի իջեցումը և բարձրացումն արգում է, նայած սերնդում բարձր կամ ցածր դասերի ձիերի, ինչպես նաև էլիտային ուղղություն ունեցող արտադրողների առկայության:

ԴՈՆԱԿԱՆ ՑԵՂԻ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՍԵՐՎԱՆՑ ԶԻԵՐԻ ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅՑԻ ՑՈՒՑՆԱԿ

Նշանների անունը	Մինիմալ գնաճատական համակատառ- խան դասերի համար					
	Էլիտի դաս		1-ին դաս		2-րդ դաս	
	Հով.	դամբ.	Հով.	դամբ.	Հով.	դամբ.
1. Շազումը և տիպը	8	8	6	5	4	3
2. Զափումների ցուցանիշներ	7	6	5	4	3	2
3. Էքստերյեր	8	7	6	5	4	3
4. Աշխատանակություն	8	5	5	—	—	—
5. Ժառանդականության որակը	7	7	5	5	3	3

ԾԱԳՄԱՆ ԵՎ ՏԻՊԻ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ

Կատարվում է ըստ արյունակցության և ծագման. հաշվի առնելով դոնական ցեղի տիպի արյունակցությունը: Անգլո-գոնական ձիերին գնաճատելիս դոնական և անզիփական արյունակցությունը պայմանականորեն գումարվում է լրիվ ցեղը հայտնաբերելու համար և տիպում հաշվի են առնվում մարմնի կազմ-

վածքի այն առանձնահատկությունները, որոնք հատուկ են անգլո-գոնական ամենալավ ձիերին և համապատասխան բարերի առկայության դեպքում դրանց վերադրում են բոլոր դաշտերին:

Դոնականի	Անգլո-գոնականի		
Արյունակցություն	Բար	Լրիվ ցեղայնություն	Բար
Լրիվ արտահայտված տիպի համար, հաշվի առնելով արյունակցությունը			
15/16 և բարձր	8	15/16 և բարձր	7
7/8	7	7/8	6
3/4	5	3/4	4
1/2	4	1/2	2
Բարեկավածները	2	Բարեկավածները	2

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—1. Արյունակցության համար ստացված բալերին արգում է ավելացում.

ա) տիպի ցայտուն արտահայտման համար մինչև 2 բար

բ) էքստերյերով և սերունդով աչքի ընկնող ծնողներից յուրաքանչյուրը համար 1 բար

2. Արյունակցության համար ստացված բալերից արգում է զեղչ՝

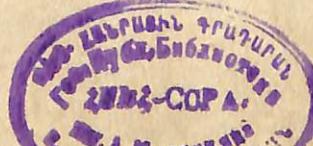
ա) Գոնականի համար, տիպը միջակ և վատ արտահայտված լինելու համար զեղչ մինչև 2 բար

բ) Անգլո-գոնականների համար զեղչ մինչև 3 բար (գերզարգացման համար).

գ) Անգլո-գոնականների համար դոնականի արյունակցության կեսը պակաս մինելու գեպարում արգում է զեղչ 1 բար

3. Անգլո-գոնական կատեգորիային դասվում են առնվազան 1/4 անգլիական և 1/4 դոնի արյունակցություն ունեցող ձիերը (դոնի ձիերից 1/8 և պակաս անգլիական արյունակցություն ունեցող բոնիտերովկայի են ենթարկվում ընդհանուր հիմունքներով, Դոնի ձիերի հետ):

1/4 դոնական արյունակցություն ունեցող անգլո-գոնական ձիերը բոնիտերովկայի են ենթարկվում (որպես անզիփականից սերվածներ):

24.03.1973
40

ԳԱԱՀԱՏԱԿԱՆ ՀԱՏ ԶԱՓՈԽԱՄԱՐՔԻ

Պարզութեան մասին շաբաթը առ շաբաթի ըստ համապատասխան կապքուն ։ 1. Միկոպի բարձրացնելու ժամանակը չափեն առ շաբաթի ըստ համապատասխան կապքուն ։ Պակասեցնելու ըստ համապատասխան կապքը 3 ամ. միջնամյակուն համապատասխան կապքը 0,5 ամ. մայծ լինենալու համապատասխան կապքը 2 ամ. մայծ լինենալու համապատասխան կապքը 2 ամ. մայծ կազմութեան շաբաթը չափեալ չափեալ առ շաբաթի ըստ համապատասխան կապքը 1-առաջ առ շաբաթի ըստ համապատասխան կապքը 1 առաջ առ շաբաթի ըստ համապատասխան կապքը 1 առաջ (հայուսակի հարելի համար կապքը 169, դաստիարակի մասին թիվ 19, գաղտնականութեան համար 170—18).

2. Զավեսերի պահանջն իշեցվում է հետևյալ կատեգորիաների համար.

	Զամփումների պղահանջների իջեցումը		
	Հասակ	Կրծքի փաթը	Դաստակի փաթը
3 տարեկանի համար	2 սմ.	5 սմ.	—
2 2 2	4 սմ.	10	0,25 սմ.
10 տարեկանից ենձ ձիերի համար	2 սմ.	—	—
Մարդագաշտում՝ գանգողների համար	—	3 սմ.	—
Անբավարար սնված ձիերի համար	—	մինչև 5 սմ.	—
Անզլո-գոնականի համար	—	3 սմ.	0,25 սմ.

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՍ ԷԲԱՏԵՐՅԵՐԱՅԻՆ
ԱՌԱՋՆՉԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Նորմալ կազմվածք ունեցող յուրաքանչյուր ձի վերջին գնահատականը ստանում է 8 բալ։ Արատների և պակասությունների համար՝ 8 բալից արգում է զեղչ հետեւյալ չափերով։

1. Առւլող շնչահեղծություն	7
2. Շպատ	7
3. Փաբկա	7
4. Կուրքա	7
5. Հոգակապի ջլերի գերանում թոփշքահողի հետևի մասում	3
6. Թոփշքահողի գրիֆելային ոսկըների գլմիկների ավելացում մինչ	3
7. Առջևի ոտների փոփածք	» 3
8. Ծռոտնանիություն	» 3
9. Կախ ընկած (փափուկ) կոճեր՝ հաշվի առած տարիքը	» 2
10. Ուղիղ կոճղանման կոճեր	» 3
11. Այժոտուկ	» 2
12. Թրամեռություն	» 2
13. Հետեւի ոռքերի և օդրվածք	» 1
14. Կախ ընկած նախաղաստակ	» 1
15. Ոչ ուղիղ ձեւի սմբակներ	» 4
16. Սմբակի եղջյուրի վատորակ	» 3
17. Գոտկառեղի և մեջքի կախընկածություն	» 2
18. Ծածանաձև մեջք	» 2

19. Գավակի կառուցվածքի թերություններ	մինչև 3
20. Կեղծ կողի խղճուկություն	» 2
21. Հում (չմշակված) կազմվածք կամ վերջավորություններ	» 3
22. Բնդհանուր աններդաշնակություն	» 3
23. Հաշվի շառնված այլ արատներ	» 2
24. Մկանների վատ զարգացում	» 2
ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Եքսաերյերի աչքի ընկնող մասերի, զարդացած լավ մկանների, լավ լծակների, չորության, ոսկորոտության և վերջավորությանների ճիշտ զրափքի համար կատարվում է մինչև 3 բար ավելացում, 10 բարի սահմաններում:	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՍ ԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Իպոդրոմում արշաված և անվանական մրցանակներ շահածները	8 բար
Վաղքերին մասնակցած և այն շահածները	8 բար
2. Իպոդրոմներում արշաված և առաջին մրցանակներն շահածները կամ վաղքերում մասնակցածներն ու այն վերջացրածները	5 բար
3. Իպոդրոմներում արշավածները կամ վաղքերում մասնակցածները և երկրորդ, երրորդ տեղերը գրավածները	3—4 բար
4. Արշաված, բայց չշահածները	2 բար
ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—ա) Ավանդական մրցանակներ շահած և իր ցեղի կամ սերունդի համար սեկորդ սահմանած ձիերն ստանում են 10 բար:	
բ) Համակցված փորձարկումներին մասնակցած և դրանցում «լավ» գնահատական վաստակած ձիերն ստանում են մինչև 3 բար ավելացում:	
ց) Աչքի ընկնող որակի քայլվածք ունեցող ձիերն ստանում են մինչև 2 բար ավելացում:	
դ) 1937 թվին ծնվածներից մեծ, չփորձված ձիերին աշխատունակության պահանջներ չի ներկայացվում:	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՍ ՍԵՐՆԴԻ

1. Հիմնականում սերունդը գերազանց որակի (1-ին և էլիտ դասերի հովատակները և էլիտ դասի մայրերը)	8—10 բար
2. Հիմնականում սերունդը լավ որակի (առաջին և երկրորդ դասի հովատակները, երկրորդ դասի մայրերը)	6—7 բար

3. Սերունդը բավարար որակի (հիմնականում 2-րդ դասի հովատակները և մայրերը)	3—5 բար
4. Սերունդի մեծ մասը ոչ տոհմային որակի	0—2 բար

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Գնահատականի բարձրացումը և իջեցումը կատարվում է՝ նայած բարձր կամ ցածր դասերի ձիերի առկայության, ինչպես նաև սերնդում եղած՝ էլիտային ձիագործարանների արտադրույներին:

ԲՈՆԻՏԻՑԻԱՎԱՅՅԻ ՑՈՒՑԱԱԿ (ակալա) ՈՒՐԻՇ ՀԵՇԿԱՆ ՑԵՂԵՐԻ

Նշանների անունը	Համապատասխան դասի մինիմալ դասահատականը					
	Էլիտ դաս	1-ին դաս	2-րդ դաս	հով.	զամբ.	հով.
1. Ծագումը և տիպը	8	8	6	5	4	3
2. Զափումների ցուցանիշները	7	6	5	4	3	3
3. Եքսակները	8	7	6	5	4	2
4. Աշխատունակություն	4	0	2	0	0	0
5. Ժառանգականության որակը	7	7	6	6	3	3

ԱՅ ըստ կարգի Ծագումը և տիպը Գնահատման բարը

1. Տիպը ավյալ ցեղի համար ցայտուն արտահայտված է: Ախալ-թիքինյան ցեղի համար ծագումը պետք է ապացուցված լինի ոչ պակաս քան մինչև նախնիքների առաջին շարքը, իսկ 1936 թվին և ավելի ուշ ծնված մատղաշների համար մինչև նախնիքների 2-րդ շարքը 7—8 բար

2. Տիպը լավ է արտահայտված: Ախալ-թիքինյան ցեղի համար անհրաժեշտ է ապացուցված ծագում մի կողմից ոչ պակաս քան մինչև նախնիքների առաջին շարքը, իսկ 1936 թվին և ավելի ուշ ծնված մատղաշների համար—մինչև նախնիքների երկրորդ շարքը 5—6

3. Տիպն արտահայտված է բավարար 3—4

4. Ցեղի տիպից շեղված, բայց հեծկան ձիու դրվածքը պահպանած ձին՝ անհայտ ծագման դեպքում 1—2

5. Ցեղի և հեծկան ձիու տիպից շեղված անհայտ ծագման դեպքում: 0

Եթե ձիու հայրը էքստերիերով աչքի է ընկնում, ավելացվում է 1

Եթե ձիու մայրը էքստերյերով աչքի է ընկնում, ավելացվում է 1

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Կեսից պակաս անդիմական արյունով ներարկված հովատակները բոնիտիբովվայի են ենթարկվում ընդհանուր հիմունքներով մաքրացեղերի հետ և կարող են դասվել առաջին և երկրորդ դասերին:

ԳՆՍՀԱՏԱԿՈՒՆՆ ԸՍՏ ԶԱՓՈՒՄՆԵՐԻ

Հովատակներ			Մայլեր			
Մնդավի քարձրու- թյունը	Փաթերը	Գնահա- տականը	Մնդավի քարձրու- թյունը	Փաթերը	Գնահա- տականը	
Ախալ-թիբինական						
155	168	19	7—10	152	166	18,0
152	164	18	4—6	150	162	18,0
148	160	17,5	3	145	156	17,5
Կարաբախիբական ցեղ						
152	172	19	7—10	148	170	18,5
148	168	18,5	4—6	146	166	18
146	164	18	3	140	155	17,5
Կարաբախինական ցեղ						
152	172	19,0	7—10	148	170	18,5
148	168	18,5	4,6	144	164	18,0
144	164	18,0	3	140	155	17,5

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—1. Զափումներից որևէ մեկի պակասեր ոչ ավել քան 1 սմ. մնդավի բարձրության համար, 3 սմ. կրծքի փաթի համար և 0,5 սմ. դաստակի փաթի համար—չի իջեցնում գնահատականը:

2. Մարզադաշտում գտնվող ձիերին գնահատելիս «կրծքի փաթը» չափակի վերաբերյալ պահանջներն իջեցվում են 5 սմ.:

3. Երկու տարեկան և 6 ամսական ձիերի համար պահանջներն իջեցվում են՝ մնդավի բարձրության համար 4 սմ., կրծքի փաթի համար 8 սմ. և դաստակի փաթի համար 0,25 սմ.:

4. Արտադրող կազմում գտնվող 10 տարեկանից բարձր ձիերի համար մնդավի բարձրության չափում մատցվում է ուղղում՝ «մնդավի բարձրություն» 2 սմ. և գնահատականը կատարվում է՝ հաշվի առնելով այդ ուղղումը:

Հ Վ Ս Ե Ր Յ Ե Ր

Ճիշտ և ներդաշնակ կազմվածքը ունեցող ձին 10 բալի գնահատական է ստանում: Արատների և թերությունների համար 10 բալից զեղչ է արվում հետևյալ չափերով:

Այն արատների և թերությունների անունները, որոնք 10 բալի գնահատական իջեցնում են հետևյալ սլափով:	Բալերի իջեցումը պակաս սությունների սլափառով
Ախալ-թի- կարաբախի քինա- բալերի կարար- քինա- բալերի կան ցեղ չափով.	Կարաբախինական ցեղի կան ցեղ ցեղ

- Առևլող շնչահեղձություն 7 7 7
- Կուրբա 7 7 7
- Շպատ 7 7 7
- Ժարկա 7 7 7
- Հոդակապի ջլերի գերաճում 3 3 3
- Թոփչքահոգի հետեւ մասում 3 3 3
- Թոփչքահոգի զրիֆելային ոսկըր- ների գլխիկների ավելացում՝ մինչև 3 3 3
- Առջեկի ոտքերի փուլածք մինչև 2 մինչև 3 մինչև 3
- Ծոռտնանիություն » 2 » 2 » 2 » 2

9. Կախ ընկած (փափուկ) կո- ճեր՝ հաշվի առնելով տարիքը	մինչև 3	մինչև 3	մինչև 3
10. Ուղիղ կոճղանման կոճեր	» 1	» 2	» 2
11. Այծոտուկ	» 3	» 3	» 3
12. Թրածեռություն	» 2	» 1	» 1
13. Հետոնի ոտքերի չ և օ դրվածք	» 2	» 1	» 1
14. Կախ ընկած նախաղաստակ	» 2	» 2	» 2
15. Ոչ ուղիղ ձեհ սմբակներ	» 1	» 1	» 1
16. Սմբակի եղջրուրի վատ որակ	» 4	» 4	» 4
17. Գոտկատեղի և մեջքի կախ- ընկածություն	» 2	» 3	» 3
18. Ծածանաձև մեջք	» 2	» 2	» 2
19. Գավակի կառուցվածքի թե- րություն	» 3	» 2	» 2
20. Կեղծ կողի խղճուկություն	» 1	» 2	» 2
21. Բոլոր հողերի չմշակվածու- թյուն (հում).	» 3	» 3	» 3
22. Ընդհանուր աններդաշնա- կություն	» 3	» 3	» 3
23. Հաշվի չառնված այլ ա- րատներ	» 2	» 2	» 2
24. Մկանների վատ զարգա- ցում	» 2	» 2	» 2

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Էքստերյերի աշքի ընկնող մասերի, մկանների լավ
զարգացման, լավ լծակների, չորության և վերջավորությունների
ճիշտ դրվածքի համար արվում է մինչև 3 բալ հավելում:

ԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Գնահատական

1. Իպոդրոմներում արշաված և առաջին տեղը շահածները.	5 բալ
2. Իպոդրոմներում արշաված և երկրորդ ու եր- րորդ տեղեր ունեցողները.	3 բալ
3. Իպոդրոմներում արշաված և մրցանակային տեղեր չունեցողները.	2 բալ
4. Մարզակաշտ անցածները	1 բալ

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—ա) Իպոդրոմներում անվանական մեծ մրցանակ-
ներ շահած և ցեղի համար սեղորդ սահմանած ձիերը ստանում
են 3 բալ հավելում:

բ) Ազգային ձիարշավակերին մասնակցած ու հաղթանակած
ձիերը ստանում են հավելում 3 բալ:

գ) Երկարատև անցումներին մասնակցած ու դրանք ավար-
տած ձին ստանում է 4 բալ:

դ) Կարված տեղանքով արշավակերին մասնակցած ձին ստա-
նում է 1 բալ:

ե) Նույնը, բայց շահել է 3 բալ:

զ) Մինչ 1937 թ. ծնված ու փորձարկումը չանցած հովա-
տակների համար աշխատունակության վերաբերյալ գնահատա-
կանը բոլոր դասերում հաշվի չի առնվազում:

ԳՆԱՀԱՏՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆՏ ՍԵՐՆԴԻ

1. Հիմնականում գերազանց որակի սերունդը (առաջին և
ելիս դասերի հովատակները և ելիս դասի մայրերը), 8—10

2. Սերունդը հիմնականում լավ որակի (առաջին և երկրորդ
դասերի հովատակներ, երկրորդ դասի մայրեր) 6—7

3. Հիմնականում 2-րդ դասի բավարար որակի սերունդը
(հովատակներ և մայրեր) 3—5

4. Սերնդի մեծ մասը ոչ տոհմային որակի 0,2

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Գնահատականի բարձրացումը և իջեցումը կա-
տարգում է նայած սերնդում եղած բարձր կամ ստորին դասի
ձիերին, ինչպես նաև ելիտային ձիազործարանների արտադրող-
ների առկայության:

ՎԱՐԴՈՒՆ ԶԻԵՐԻ ԲՈՆԻՏԻՐՈՎԿԱՅԱՑԻ ՑՈՒՑՆԱԿ

Գնահատականի բաժինների անունը	Նվազագույն գնահատական համա- պատասխան դասի համար					
	Ելիս դաս		1-ին դաս		2-րդ դաս	
	Հով.	Զամբ.	Հով.	Զամբ.	Հով.	Զամբ.
1. Ծագումը և տիպը	8	8	7	6	2	2
2. Զափումներ	7	7	6	5	3	1
3. Էքստերյեր	8	7	6	5	4	2
4. Աշխատունակության վարակը	5	2	3	1	—	—
5. Ժառանգական որակը	7	7	6	6	3	3

ԳՆԱՀԱՏՈՎԿԱՆՆ ԸՍՏ ՇԱԳՄԱՆ

1. Յեղի տիպը լավ արտահայտած մաքրացեղ ձիերի գնահատականը 8 բաշ		
2. 15/16	»	7 »
3. 7/8	»	5 »
4. 3/4	»	3 »
5. 1/2	»	2 »

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Վարդուններին սուսական կամ թե սուս-ամերիկյան վարդունների շարքին դասելիս հարկավոր է զեկավարվել հետելաղվ՝ 7/8 սուսական արյունակցության հասած մայրերը և 15/16 սուսական արյունակցության հասած հովատակները հաշվվում են սուսական վարդուններ։ Խել այն ձիերը, որոնք թեև արյունակցության վերոհիշալ բաժինը չունեն, բայց ունեն ամերիկյան վարդունների արյունը, դասվում են սուս-ամերիկյան վարդունների շարքին։

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՍՏ ՏԻՊԻ

1. Յեղի տիպը ցայտուն արտահայտելու համար գնահատականին ավելացվում է մինչև մեկ բալ։

2. Տիպը վատ արտահայտելու և ցեղի տիպի արտահայտության բացակալության դեպքում գնահատականն իջնում է մինչև 2 բալ։

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—ա) Սերնդի էքստերիերով աչքի ընկնող հորն ավելացվում է
0,5 բալ

բ) Սերնդի էքստերիերով աչքի ընկնող մորն ավելացվում է
0,5 բալ

գ) Սերնդի արագաշարժությամբ աչքի ընկնող հորն ավելացվում է
0,5 բալ

դ) Սերնդի արագաշարժությամբ աչքի ընկնող մորն ավելացվում է
0,5 բալ

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՍՏ ԶԱՓԵՐԻ

Մադակի բարձրությունը	Բեր երկարություն	Կրծքի փաթը	Դաս- տակի փաթը	Բալ
Հ Ա Վ Ա Տ Ա Կ Ն Ե Ր				
164 հ ավելի	Բարձրությունից ոչ պակաս	20 սմ. բարձրությունից ավել	20,5	10
162	»	»	20,5	9
160	»	»	20,0	8
158	»	»	20,0	7
158 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավելի քան 2 սմ.	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 170 սմ.)	19,0	6
154	Բարձրությանը հավասար.	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 170 սմ.)	19,0	5
158 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավելի քան 3 սմ.	10 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 165).	18,5	5
154	Բարձրությունից պակաս ոչ ավելի քան 3 սմ.	Բարձրությունից 10 սմ. ավել (մինիմում 165).	18,5	3
153	»	»	18,5	2
151	»	»	18,5	1
Զ Ա Վ Ա Բ Ի Կ Ն Ե Ր				
162 հ ավելի	Բարձրությունից ոչ պակաս	20 սմ. բարձրությունից ավել	20,0	10
160	»	»	20,0	9
158	»	»	19,5	8
156	»	»	19,5	7
156 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավել քան 1 սմ.	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 160).	18,5	6
152	Բարձրությանը հա- վասար	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 170):	18,5	5
156 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավել 3 սմ.	10 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 165 սմ.):	18,5	4
154	Բարձրությունից պակաս ոչ ավել 3 սմ.	10 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 165 սմ.):	18,0	3
152	»	»	18,0	2
150	»	»	18,0	1

ԳՆԱՀԱՏԱԿՈՒՆՆ ԸՍՏ ՇԱԳՄԱՆ

1. Ցեղի տիպը լավ արտահայտած մաքրացեղ ձիերի գնահատականը 8 բաշ

2. 15/16

» 7 »

3. 7/8

» 5 »

4. 3/4

» 3 »

5. 1/2

» 2 »

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ.—Վարդուններին սուսական կամ թե սուս-ամերիկան վարդունների շարքին դասելիս հարկավոր է զեկավարվել հետեւյալով՝ 7/8 սուսական արյունակցության հասած մայերը և 15/16 սուսական արյունակցության հասած հովատակները հաշվվում են սուսական վարդուններու խոր այն ձիերը, որոնք թեև արյունակցության վերաբերյալ բաժնը չունեն, բայց ունեն ամերիկյան վարդունների արյունը, դասվում են սուս-ամերիկյան վարդունների շարքին:

ԳՆԱՀԱՏԱԿՈՒՆՆ ԸՍՏ ՏԻՊԻ

1. Ցեղի տիպը ցայտուն արտահայտելու համար գնահատականին ավելացվում է մինչև մեկ բալ:

2. Տիպը վատ արտահայտելու և ցեղի տիպի արտահայտության բացակայության դեպքում գնահատականն իջնում է մինչև 2 բալ:

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ.—ա) Սերնդի էքստերյերով աչքի լնկնող հորն ավելացվում է
0,5 բալ

բ) Սերնդի էքստերյերով աչքի լնկնող մորն ավելացվում է
0,5 բալ

գ) Սերնդի արագաշարժությամբ աչքի լնկնող հորն ավելացվում է
0,5 բալ

դ) Սերնդի արագաշարժությամբ աչքի լնկնող մորն ավելացվում է
0,5 բալ

ԳՆԱՀԱՏԱԿՈՒՆՆ ԸՍՏ ԶԱՓԵՐԻ

Մնդավի բարձրությունը թյունը	Բերելարություն	Կրծքի փաթը	Դաս- տակի փաթը	Բալ
-----------------------------------	----------------	------------	----------------------	-----

Հ Ա Վ Ա Տ Ա Կ Ն Ե Ր

164 հ ավելի	Բարձրությունից ոչ պակաս	20 սմ. բարձրությունից ավել	20,5	10
162	»	»	20,5	9
160	»	»	20,0	8
158	»	»	20,0	7
158 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավելի քան 2 սմ.	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 170 սմ.)	19,0	6
154	Բարձրությանը հավասար.	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 170 սմ.)	19,0	5
158 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավելի քան 3 սմ.	10 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 165).	18,5	5
154	Բարձրությունից պակաս ոչ ավել քան 3 սմ.	Բարձրությունից 10 սմ. ավել (մինիմում 165).	18,5	3
153	»	»	18,5	2
151	»	»	18,5	1

Զ Ա Մ Բ Ի Կ Ն Ե Ր

162 հ ավելի	Բարձրությունից ոչ պակաս	20 սմ. բարձրությունից ավել	20,0	10
160	»	»	20,0	9
158	»	»	19,5	8
156	»	»	19,5	7
156 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավել քան 1 սմ.	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 160).	18,5	6
152	Բարձրությանը հա- վասար	15 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 170):	18,5	5
156 հ ավելի	Բարձրությունից պակաս ոչ ավել 3 սմ.	10 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 165 սմ.):	18,5	4
154	Բարձրությունից պակաս ոչ ավել 3 սմ.	10 սմ. բարձրությունից ավել (մինիմում 165 սմ.):	18,0	3
152	»	»	18,0	2
150	»	»	18,0	1

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Զափումների վերոհիշյալ պահանջները ներկայացվում են 4 և ավել տարեկան այն ձիերին, որոնք տոհմային օգտագործման մեջ են գտնվում: Մարզադաշտում և փոքրահաստակ ձիերին գնահատելիս պահանջներն իշխում են հետեւյալ ձևով:

Տ Ա. Բ Ի Ք Ը
2 ափումների իջեցումը սահմանադրություն
Մնդավի թեք կրծքի Դաստարագործ, երկար. փաթը կի փաթը

1. 4 տարեկան մարզագումառում	—	1	4	—
2. 3 տարեկան 6 ամսական	1	2	5	0,5
3. 3 տարեկան	2	4	6	0,5
4. 2 տար. 6 ամս.	3	6	8	1,0
5. 2 տարեկան	5	8	12	1,0
6. 1 տար. 6 ամս.	10	14	15	1,5
7. 1 տարեկան	16	28	28	2,0

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Զափումներից մեկի ոչ մեծ չափով իջեցումը՝ մնդավի բարձրության համար 1 սանտիմետր, թեք երկարության համար 1 սմ, կրծքի փաթի համար 3 սմ. և դաստակի փաթի համար 0,5 սմ: Գնահատականները չեն փոխվում:

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՍ ԵՔՍՏԵՐՅԵՐԻ ԵՎ ԱՌԱՋԱՌՈՒԹՅԱՆ

Միանդամայն ձիշտ դրվածք ունեցող և ներդաշնակ ձիերն ստանում են 10 բալ գնահատական:

Զանազան արատների և թերությունների առկայության գեղաքում էքստերյերի այդ գնահատականն իջեցվում է հետևյալ չափով:

Սուլող շնչահեղձություն	7 բալ
Կուրքա	7 »
Շպատ	7 »
Ժարկա	7 »
Հողակապի ջլերի գերաճում թոփչքահողի հետևյան մասում	3 »
Կերնովիկի (նայած երեան գալու ժամանակին և արտահայտության)	4 »

Առաջին ոտքերի փուլածք	4 բալ
Առաջին ոտքերի ծուռ լինելը	2 »
Այծոսուկ	2 »
Կախ ընկած նախադաստակ	1 »
Առաջին մասի նեղ լինելը	1 »
Հետեւի վերջավորությունների ոչ ձիշտ դրվածքը	3 »
Ուղիղ կամ կախ ընկած կոճեր	3 »
Սմբակի ոչ ձիշտ ձև և սմբակի եղջուրի թու-	

լություն	4 »
Գոտկատեղի և մեջքի կախընկածություն	4 »
Գավակի կառուցվածքի թերություններ	2 »
Ալավութիկ կողքերի կարձություն	1 »
Չմշակված (հում) հողեր և ջեր	2 »
Մնացած թերություններ (ընդհանուր կառուցվածքի)	2 »
Դրվածքի ընդհանուր աններդաշնակություն	3 »
Վատ զարգացած մկաններ	3 »
Թոփչքահողի գրիֆելային ոսկրների գլխիկների մեծացում	3 »

Աչքի ընկնող էքստերյերային կազմվածքի, լավ զարգացած մկանների, չորության, ոսկրոտության և վերջավորությունների ձիշտ դրվածքի համար ավելացվում է մինչև 3 բալ:

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՍ ԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ

ա) Գնահատական ըստ վաղքի արագության

Բալ	Ցուցաբերված արագությունը							
	3 տարեկան		4 տարեկան		Մհծահատակներ			
	1600	2400	1600	2400	3200	1600	2400	3200
Գնահատական 0								
» 1,0								
» 2,0 3,07 4,48	3,03	4,40	6,16	3,00	4,34	6,10		

Զի մարզիկ և չի փորձիկ	29
Մարզվել է, բայց չի փորձիկ	
» 2,0 3,07 4,48 3,03 4,40 6,16 3,00 4,34 6,10	

Յուղաբերված արագությունը							
Բալ	3 տարեկան		4 տարեկան		Մեծահասակներ		
	1600	2400	1600	2400	3200	1600	2400

Գնահատական	2,5	2,57	4,33	2,53	4,25	5,56	2,50	4,19	5,50
»	3,0	2,47	4,18	2,43	4,10	5,46	2,40	4,04	5,30
»	4,0	2,37	4,13	2,33	3,55	5,18	2,30	3,49	5,10
»	5	2,27	3,48	2,23	3,40	4,56	2,20	3,34	4,50
»	6	2,22	3,40	2,18	3,38	4,46	2,15	3,26	4,40
»	7	2,17	3,33	2,13	3,25	4,36	2,10	3,19	4,30
»	8,0	որը ցույց է տվել 9-րդ խմբի արագությունը 2 հիստերով, ինչպես և 3200 մետր տարածության վրա:							

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸԱՏ ՕԳՏԱԿԱՐ ԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ

Քաշելու քննահաշվիվը (զայտ) տալու, բերը շտապ տեղ հասցնելու կամ լավ, օգտակար աշխատունակության մեջ ընդունակ լինելու համար լծկան ձիու գնահատականին ավելացվում է 1-2 բար:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ.— 1. Հաշվի են առնվում պաշտոնապես ձևակերպված սեկորդները և քննահաշվվերը, ինչպես նաև այն տնտեսությունների կարծիքն օգտակար աշխատունակության մասին, որոնց պատկանում ե ձին:

2. Ուեկորդները 2400 մետրից պահաս հեռավորության վրա (օրինակ, 1067 մետր) հավասարեցվում են 1600 մետրի՝ թվաբանական հասարակ հավաքրեման միջոցներ:

3. Մեկորպինը ըստ 3200 մետրից ավել հնավալորության վրա՝ հավասարեցվում են 3200 մետրի արագության՝ ցուցնակի հիմքան վրա:

ՃԻՇՏ ՔԱՅԼՎԱԾՔԻ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆ

1. Ոչ ճիշտ շարժումների հակում (յորպա—ինօհօձ) ունենալու համար ստացած գնահատականից պակասեցվում է մինչև 3 բար

ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄԸ ԶԱՆՑԱՇ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԶԻԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ

Իպոքը մնելում փորձարկումը դեռ չանցած Յ տարեկանից փոքր ձիերը դասվում են այս կամ այն դասին, առանց հաշվի առնելու աշխատունակությունը:

Իսկ այդպիսի ձին աշխատունակության համար գնահատականն ստանում է կամ(1), եթե անցել է մարզադաշտը, (կամ 0), եթե նա չի մարզվել:

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸԱՏ ՍԵՐՆԴԻ

1. Հիմնականում գերազանց որակի սերունդը (առաջին և էլիտ դասերի հովատակները, էլիտ դասի մայրերը)	8—10
2. Հիմնականում լավ որակի սերունդը (առաջին և երկրորդ դասի հովատակներ, առաջին դասի մայրեր)	6—7
3. Սերունդը բավարար որակի (հովատակները և մայրերը հիմնականում երկրորդ դասի)	3—5
3. Սերունդի մեծ մասը ոչ առհմային որակի	0—2

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ - Գնահատականն իշեցվում և բարձրացվում է՝ նայած սերնդում եղած բարձր կամ ցածր դասի ձիերի, ինչպես նաև սերնդում եղած՝ էլիտարին գործարանների արտադրողների առկայության:

Φ Ο. Τ Ρ Ο. Φ Ο. Ρ Σ Τ Ρ

ԳԱՀԱՏԱԿԱՆԻ ՑՈՒՑՆԱԿ

	<u>Էլիոտ</u> հով. զամբ.	<u>1-ին դաս</u> հով. զամբ.	<u>2-րդ դաս</u> հով. զամբ.	
Մագումը և տիպը	8	8	6	2
Զափումներ	8	8	6	2
Էքստերյեր	8	7	6	4
Աշխատուակություն				2
ա) 1937 թ. ծնված և				
նրանցից մեծահասակ ձիերի համար	—	—	—	—
բ) 1938 թ. ծնված և նրան- ցից մեծահասակ ձիերի հա- մար	6	2	3	1
Սեղունդը	7	7	6	3

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—1937 թ. և 1936 թ. ծնված, փորձարկումն անցած
ձիերը գնահատվում են ըստ 1938 թ. ծնված ձիերի խմբի:

I. ԳՆԱՀԱՏՄԱԿԱՆՆ ԼՍՏ ԾԱԳՄԱՆ ԵՎ ՏԻՊԻ

Տվյալ ցեղի ¹⁵/₁₆ և ավելի բարձր արյունակցություն ունեցող ձիերը ցեղի տիպը լավ արտահայտելու դեպքում ⁸

^{7/8} արյունակցություն ունեցող ձիերը ցեղի տիպը լավ արտահայտելու դեպքում ⁸

^{3/4} արյունակցության ձիերը, յեթե մնացած ^{1/4}-ը ուրիշ ծանրաքաշ ցեղի է, ցեղի տիպը լավ արտահայտելու դեպքում ⁶

^{3/4} արյունակցության ձիերը, եթե մնացած ^{1/4}-ը արագ քայլվածք ունեցող կամ անհայտ ցեղի է, տիպը լավ արտահայտելու դեպքում ⁵

^{1/2} արյունակցություն ունեցող ձիերը, եթե մնացած ^{1/2}-ը ուրիշ ծանրաքարշ ցեղի է, ցեղի տիպը լավ արտահայտելու դեպքում ⁴

^{1/2} արյունակցություն ունեցող ձիերը, եթե մնացած կեսը արագ քայլվածք ունեցող ցեղի է կամ անհայտ ցեղի, տիպը լավ արտահայտելու դեպքում ²

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—1. Բնդիչանուը արյունակցությունը հաջվարկելիս կլեյդիստաների, շայերների ու նույնպես արդենների և բրաբանոնների արյունակցությունը գումարվում է:

2. Երկու ցեղի արյուն ունեցող ձիուն որ ցեղին դասելու հարցը որոշելիս պետք է առաջնորդվել հետհյալ կանոններով.

ա) Շայերի և կլեյդիստալի մետիններին դասում են կլեյդիստալի ցեղին.

բ) Արդենների 1939 թ. հրատարակած պետոնմային գրքում գրանցված բնդիչական ցեղի ձիերին և 1938 թ. հրատարակված գրքում գրանցված բրաբանոններին դասում են այս կամ այն ցեղին, նայած թե որ գրքումն են նրանք գրանցված: ^{7/8} և ավելի բնդիչական արյունակցության այլ ձիերին, որոնք չեն գրանցվել նշված պետոնմային գրքերում, դասում են այս կամ այն ցեղին, համաձայն այդ ցեղերի բաժանման այն սկզբունքներին, որոնք բացատրված են արդենների պետ, առնային գրքի ներածություններում.

գ) Վերոքիշյալ պետոնմային գրքերում գրանցված հովատակներից և ոչ-ցեղային զամբիկներից սերված և ցածր արյուն

նակցությամբ բնդիչական ցեղի մետինները դառվում են այն ցեղին, որին պատկանում են նրանց հայրերը:

Բնդիչական ցեղերի այլ մետիններին դասում են այն ցեղին, որի արյունը նրանցում գերակշռում է: Իսկ հավասար արյունակցության դեպքում՝ նրան, որի տիպն ավելի ցայտուն է արտահայտված:

դ) Մետիններին ի միջի այլոց ցեղերով դասում են այն ցեղին, որի արյունը նրանցում գերակշռում է: Իսկ հավասար արյունակցության դեպքում՝ նրան, վարի տիպը գերակշռում է:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳՆԱՀԱՏՄԱԿԱՆ

1. Եթե ձիու հայրը տվել է էլիտ դասի ժառանգական մինչև 10 գլուխ, ապա ավելացվում է ^{0,5—1} բալ

2. Եթե ձիու մայրը տվել է 1—2 գլուխ էլիտ ժառանգներ, ապա ավելացվում է ^{0,5—1} բալ

3. Արտասահմանից բերված ձիերի համար (որոնք հավատարեցվում են ¹⁵/₁₆ արյունակցություն ունեցողներին) երեք շարք տոհմագրության մեջ յուրաքանչյուր չեմպիոնի կամ չեմպիոնների հայրերի առկայության համար ավելացվում է մեկական բալ:

4. Ցեղի տիպը ցայտուն արտահայտելու համար արվում է մինչև 1 բալ հավելում:

5. Տիպը միջակ և վատ արտահայտված լինելու համար արվում է երկուական բալ զեղչ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱԿԱՆՆ ԼՍՏ ԶԱՓՈՒՄՆԵՐԻ

Զիուն այս կամ այն դասին վերագրելու և նրան որոշակի բալ տալու համար ձին պիտի ունենա ալյուստակի համապատասխան սյունակում նշվածից ոչ ցածր չափումներ, Մեկ կամ մի քանի չափումների իջեցման դեպքում ձին ստանում է այն բալը, որին վերաբերում է ամենափոքր չափը:

<i>Բարձրութեան</i>	<i>Թէք եր-</i>	<i>Կըծքի</i>	<i>Դաս-</i>	<i>Մըն-</i>	<i>Թէք եր-</i>	<i>Կըծքի</i>	<i>Դաս-</i>		
<i>Բարձրութեան</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>	<i>Մակի</i>	<i>Բալ</i>	<i>Կավի</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>		
<i>Բարձրութեան</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>	<i>Կամի</i>	<i>Բալ</i>	<i>Կավի</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Բ ը ա բ ա ն ս ս ն ն ն ե ր

Հովատակներ

Զամբիկներ

10	163 հ ավել օ	բարձրու- թյունից ավել 6 սմ.	բարձ. 40 սմ.	26	10	161 հ ավել 6 սմ.	բարձր. ավել 35 սմ.	բարձ. 22	
9	163	»	»	25	9	161	»	»	25
8	160	»	»	25	8	158	»	»	23
7	157	»	»	25	7	155	»	»	23,5
6	157 հ ավել 3սմ.	ավել 30 սմ.	ավել 24	6	155 հ ավել 3 սմ.	ավել 30 սմ.	ավել 22		
5	154	»	»	24	5	152	»	»	22
4	160 հ ավել է մնդավի բարձ- րութ.	հավասար ավել 25 սմ.	ավել 23	4	158 հ ավել մնդավ. բարձ.	հավաս. մնդավ. 25 սմ.	ավել 22		
3	157 հ ավել հավաս. մնդավ. բարձ.	ավել 25 սմ.	ավել 22	3	155	հավաս. մնդավ. բարձ.	ավել 21		
2	154	»	»	22	2	152	»	»	21
				1	150	»	»	20	

<i>Բարձրութեան</i>	<i>Թէք եր-</i>	<i>Կըծքի</i>	<i>Դաս-</i>	<i>Մըն-</i>	<i>Թէք եր-</i>	<i>Կըծքի</i>	<i>Դաս-</i>		
<i>Բարձրութեան</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>	<i>Մակի</i>	<i>Բալ</i>	<i>Կավի</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>		
<i>Բարձրութեան</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>	<i>Կամի</i>	<i>Բալ</i>	<i>Կավի</i>	<i>Կարու-</i>	<i>Փաթլ</i>		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Պ ե ր շ ե ր ո ն ն ե ր

Հ ո վ ա տ ա կ ն ե ր

Զ ա մ բ ի կ ն ե ր

10	164	բարձ. ավել 6 սմ.	բարձ. ավել 40 սմ.	25	10	162 հ ավել 6 սմ.	բարձ. ավել 35 սմ.	24	
9	164	»	»	24	9	162	»	»	23
8	161	»	»	24	8	159	»	»	23
7	158	»	»	24	7	156	»	»	22,5
6	158 հ ավել 3 սմ.	ավել 30 սմ.	ավել 30 սմ.	23	6	156 հ ավել 3 սմ.	ավել 30 սմ.	22	
5	155	»	»	23	5	153	»	»	22
4	151 հ ավել 25 սմ.	հավաս. մնդավ. բարձ.	ավել 25 սմ.	22	4	159	հավաս. մնդավի բարձ.	ավել 25 սմ.	22
3	158	»	»	22	3	156	»	»	21
2	154	»	»	22	2	152	»	»	21
					1	150	»	»	20

Կ լ ե յ ե ս ն ն ե ր

Հ ո վ ա տ ա կ ն ե ր

Զ ա մ բ ի կ ն ե ր

10	165 հ ավել 4 սմ.	բարձ. ավել 35 սմ.	բարձ. ավել 4 սմ.	25	10	163 հ ավել 4 սմ.	բարձ. ավել 30 սմ.	23	
9	165	»	»	24	9	163	»	»	22

<i>Մնդավի</i>	<i>Թեք եր-</i>	<i>Կրծքի</i>	<i>Դաս-</i>	<i>Մըն-</i>	<i>Թեք եր-</i>	<i>Կրծքի</i>	<i>Դաս-</i>		
<i>բարձրու-</i>	<i>կարու-</i>	<i>փաթլ</i>	<i>տակի</i>	<i>բալ</i>	<i>բարձ-</i>	<i>կարութ.</i>	<i>փաթլ</i>		
<i>թյունը</i>	<i>թյուն</i>	<i>փաթլ</i>	<i>փաթլ</i>	<i>բութ.</i>	<i>կարութ.</i>	<i>փաթլ</i>	<i>փաթլ</i>		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

կ է ե յ գ ե ս ա լ ն ե ր
չ ո վ ա տ ա կ ն ե ր

8	162	»	»	24	8	160	»	»	22
7	159	»	»	24	7	157	»	»	22
6	159 հ ավել	ավել 2 սմ.	ավել 25 սմ.	23	6	157 հ ավել 2 սմ.	ավել 24 սմ.	»	21
5	156	»	»	23	5	154	»	»	21
4	162 հ ավել	հավասար է մնդավի 20 սմ. բարձր.	ավել	22	4	160 հ ավել է մնդավի բարձր.	հավասար ավել 20 սմ.	»	21
3	159	»	»	21	3	157	»	»	20
2	155	»	»	21	2	153	»	»	20
1				1	150	»	»	»	20

Ա բ գ ե ն ն ե ր
Չ ո վ ա տ ա կ ն ե ր

10	151	բարձ. ավել 6 սմ.	բարձ. ավել 40 սմ.	22,5	10	149 հ ավել 6 սմ.	բարձր. ավել 35 սմ.	բարձր. ավել 35 սմ.	21,5
9	151	»	»	21,5	9	149	»	»	20,5
8	149	»	»	21,5	8	147	»	»	20,5
7	146	»	»	21,5	7	144	»	»	20,5
6	146 հ ավել	ավել 3 սմ.	ավել 30 սմ.	20,5	6	144	ավել 3 սմ.	ավել 30 սմ.	19,5
5	143	»	»	20,5	5	144	»	»	19,5
4	149	հավասար է մնդավի բարձր.	ավել 25 սմ.	20,0	4	147 հ ավել է մնդավի բարձ.	հավասար. ավել 25 սմ.	ավել 19,5	
3	146 հ ավել	»	»	19,5	3	144	»	»	19,0
2	142	»	»	19,5	2	142	»	»	19,0
				1	140	»	»	»	19,0

Զախումներից մեկի կամ երկուսի իջեցումը հետևյալ մեծությամբ չի իջեցնում բալային գնահատականը:

<i>Մեկ չափսի</i>	<i>Երկու չափսերի</i>
<i>Մնդավի</i> բարձրու- թյունը	<i>Թեք եր-</i> կարութ.
<i>թյունը</i>	<i>Կրծքի</i> փաթլ

2 սմ.   2 սմ.   4 սմ.   0,5 սմ.   1 սմ.   1 սմ.   2 սմ.   0,25 սմ.

Մատղաների գնահատման դեպքում օգտվում են հենց նույն աղյուսակից, բայց իջեցված ցուցանիշներով, համաձայն հետևյալ աղյուսակի:

ԶԵՂՋ ԶԱՓՈԽՄՆԵՐԻՑ ՄԱՏՂԱՇՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

<i>չ ո վ ա տ ա կ ն ե ր</i>	<i>Զ ա մ բ ի կ ն ե ր</i>
<i>Մնդավի</i> բարձրու- թյունը	<i>Թեք եր-</i> կարութ.
<i>թյունը</i>	<i>Կրծքի</i> փաթլ

Բըրաբանաներ

3 տարեկ.	2	1,5	4	0,75	1,5	1,5	6	0,5
2,5 »	4	3,5	6,5	1	2,5	3,5	8	0,75
2 »	6	7,0	9,5	1,5	6,5	7	12,5	1,0
1,5 »	9,5	14	17	2,25	9	14	17,5	1,5
1 »	14	21,5	28,5	3,5	13,5	21,5	29	2,5

Պէրուբոններ

3 տարեկ.	1,5	1,5	3	0,75	1	2	8	0,5
2,5 »	3	6	9	1,25	2,5	2,5	9	0,75
2 »	4,5	10,5	15	1,75	4	9	13	1
1,5 »	9,5	18,5	25	2,5	8	15	25	1,75
1 »	16,5	26,0	38	4,25	15	24	38	3

Հ Ա Վ Ա Մ Ա Կ Ա Ն Ե Ր				Զ Ա Մ Բ Ի Կ Ա Ն Ե Ր			
Մ Ա Դ Ա Վ Ի Բ	Թ Ե Ք Ե Լ	Կ Բ Ծ Ե Լ	Գ Ա Ս	Մ Ա Դ Ա Վ Ի Բ	Թ Ե Ք Ե Լ	Կ Բ Ծ Ե Լ	Գ Ա Ս
Բ ա ր ձ բ ու ւ	կ ա ր ու ւ	փ ա թ լ	տ ա կ ի	Բ ա ր ձ բ ու ւ	կ ա ր ու ւ	փ ա թ լ	տ ա կ ի
թ յ ու ն ը	թ յ ու ն ը	փ ա թ լ	փ ա թ լ	թ յ ու ն ը	թ յ ու ն ը	փ ա թ լ	փ ա թ լ

Կ Ե Խ Ե Ա Պ Ա Լ Ա Բ Ե Ր

3 տ ա ր ե կ ի	1,5	1,5	3	0,75	1	2	3	0,5
2,5 »	3,0	6	9	1,25	2,5	5,5	9	0,75
2 »	4,5	10,5	15	1,75	4	9	15	1,6
1,5 »	9,5	18,5	25	2,5	8	15	25	1,75
1 »	16,5	26	38	4,25	15	24	38	3

Ա Բ Գ Ե Ա Ն Ե Ր

3 տ ա ր ե կ ի	0,5	3	3	0,5	1	3	3	0,25
2,5 »	1,5	6	6	0,75	2	6	6	0,5
2 »	3,5	9	10	1,0	3	9	10	0,75
1,5 »	6,5	13	17	1,5	6	13	17	1,25
1 »	12,5	20	29	2,25	11	20	29	2,00

III. Գ Ն Ա Հ Ա Տ Ա Կ Ա Ն Ն Ը Ս Տ Բ Ա Ր Յ Ե Ր Ի

Ճ ի շ ա ռ կ ա ն ա կ ի ա պ ա մ վ ա ծ ք ու ն ե ց ո ղ ճ ի ն ս տ ա ն ո ւ մ է
10 բ ա լ գ ն ա հ ա տ ա կ ա ն ։ Ա ր ա տ ն ե ր ի և թ ե ր ու թ յ ու ն ն ե ր ի հ ա մ ա ր
10 բ ա լ ի ց ա ր վ ո ւ մ է զ ե ղ չ հ ե տ ե յ ա լ չ ա վ ո վ ։

Ս ո ւ լ ո ղ շ ն ա հ ե ղ ձ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ ժ ա ր կ ա ։ շ պ ա տ ։ կ ո ւ ր ր ա ։	7 բ ա լ
Հ ո ղ ա կ ա պ ի ջ լ ե ր ի գ ե ր ա մ ո ւ մ	3 »
Չ ե ր ն ո վ ի կ ի	մ ի ն չ ե 4 »
Գ ր ի ֆ ե լ ա յ ի ն ո ւ կ ր ն ե ր ի գ լ մ ի կ ն ե ր ի ա վ ե լ ա ց ո ւ մ	3 »
Ո ս կ ր ի վ ր ա տ ա մ ա ծ տ ա ր բ ե ր ո ւ ս ո ւ ց ը ն ե ր (հ ա կ օ տ ն ի կ ի)	4 »
Թ ա ց ։ ք ո ս ո տ ։ փ ա ղ ա ն մ ա ն ո տ ք ե ր	2-ի ց մ ի ն չ ե 4 »
Չ մ շ ա կ վ ա ծ (հ ո ւ մ) հ ո ղ ե ր և ջ լ ե ր	մ ի ն չ ե 4 »
Շ ո ւ ռ ո ս ա ն ի ո ւ թ յ ո ւ ն կ ա մ ո տ ք ե ր ի փ ո վ ա ծ ք	3 »

Կ ա խ ը ն կ ա ծ դ ա վ ա կ լ ։
Հ ե տ ե ի վ ե ր ջ ա վ ո ւ թ յ ո ւ ն ն ե ր ի ո չ ճ ի շ ա ռ դ ա վ ա ծ ք մ ի ն չ ե 3 »
Կ ո ւ ճ ա ձ ե կ ի կ ա մ փ ա փ ո ւ կ լ կ ո ւ ճ ե ր ի հ ա շ վ ի ա ռ ն ե լ ո վ տ ա ր ի ք ը լ ։
Ո չ ճ ի շ ա ռ ճ ե ր ի ս մ բ ա կ ի կ վ ա ս ո ր ա կ լ ։ ե լ ։ 2 »
Ս մ բ ա կ ի կ վ ա ս ո ր ա կ լ ե լ ։ 3 »

Վ ա ս ո զ ա ց ա ծ ք ի բ ա ն ։ (կ ր ծ ք ի ն ե լ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ տ ա շ փ ա կ ա կ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ կ ո ւ ճ կ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ կ ա ր ձ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ մ ի ն չ ե 3 բ ա լ)
Տ ա ր ի ք ո վ լ չ պ ա յ մ ա ն ա վ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ մ ե ջ ք ի փ ա փ ի կ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ մ ի ն չ ե 3 բ ա լ
Գ ա վ ա կ ի կ ա ս ո ւ ց վ ա ծ ք ի խ ո շ ո ր ի թ ե ր ո ւ թ յ ո ւ ն ն ե ր ի ։ 2 »
Վ ա ս ո զ ա ց ա ծ ք մ կ ա ն ն ե ր ի ։ 2 »
Վ ա ս ո զ ա ց ա ծ ք ի ը ն դ ի ա ն ո ւ թ յ ո ւ ն ։ մ ի ն չ ե 3 »
Ա յ լ պ ա կ ա ս ո ւ թ յ ո ւ ն ն ե ր ի ։ 2 »
Կ ա ս ո ւ ց վ ա ծ ք ի ը ն դ ի ա ն ո ւ թ յ ո ւ ն ։ ա ն ն ե ր է ա շ ն ա կ ո ւ թ յ ո ւ ն ։ 3 »
Ա չ ք ի ը ն կ ն ո ղ կ ա մ մ վ ա ծ ք ի բ ա ն ։ հ ա մ ա ր ։ 2 »
1. Լ ա վ գ ա ր գ ա ց ա ծ ք մ կ ա ն ն ե ր ի ։
2. Չ ո ր ո ւ թ յ ա ն ։ ո ւ կ ը ո ս ո ւ թ յ ա ն և ո տ ք ե ր ի ճ ի շ ա ռ դ ա վ ա ծ ք ի հ ա մ ա ր ա վ ե լ ա ց վ ո ւ մ է ։ 3 բ ա լ

IV. Գ Ն Ա Հ Ա Տ Ա Կ Ա Ն Ն Ը Ս Տ Բ Ա Ր Յ Ե Ր Ա

1. Չ մ ա ր զ վ ա ծ և տ ն տ ե ս ո ւ թ յ ա ն պ ա յ մ ա ն ն ե ր ո ւ մ չ ա շ ի ս ա տ ա ծ ձ ի ո ւ ն ։ 0 բ ա լ
2. Մ ա ր զ վ ա ծ է ։ բ ա յ ց չ ի փ ո ր ձ վ ա ծ ։ կ ա մ տ ն տ ե ս ո ւ թ յ ա ն պ ա յ մ ա ն ն ե ր ո ւ մ ա շ ի ս ա տ ա ծ ձ ի ո ւ ն ։ 1 »
3. Չ փ ո ր ձ վ ա ծ ։ բ ա յ ց ք ա յ լ վ ա ծ ք ի և վ ա զ ք ի ժ ա ն ա կ լ լ ա վ շ ա ր վ ո ղ ձ ի ո ւ ն ։ մ ի ն չ ե 2,5 »
4. Բ ե ռ ք ա շ ե լ ո ւ մ ե ջ չ փ ո ր ձ վ ա ծ ձ ի ո ւ ն ։ 2,5-5 »
5. Ա ր ա կ ա շ ա ր ո ւ թ յ ա ն մ ե ջ փ ո ր ձ վ ա ծ ձ ի ո ւ ն ։ 2,5-5 »

ԲԵՐՆԱԲԱՇՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԻ ՑՈՒՑՆԱԿ

0,05 դիմագրության կրեֆիցիենտի դեպքում ցույց տված քաշելու ջանքը և քաշած բեռը:

Բրաբանսոնների		Պեղելունների		և կերպեսդալների		համար	
2-3 տարեկան		3-4 տարեկան		Մեծահասակներ			
Քաշելու չափը	Քենը	Քաշելու չափը	Քենը	Քաշելու չափը	Քենը	Քաշելու ռը	
Կ Ե Լ Ո Գ Բ Մ Ժ Ա Բ Ո Վ							
մինչև 225	4500	մինչև 235	4700	մինչև 250	5000	2,5	
225	4500	235	4700	250	5000	3	
275	5500	290	5800	305	6100	3,5	
315	6300	330	6600	350	7000	4	
340	6600	360	7200	375	7700	4,5	
360	7200	380	7600	400	8000	5	

<i>մինչեւ</i> 195	3900	<i>մինչեւ</i> 205	4100	<i>մինչեւ</i> 215	4300	2,5
195	3900	205	4100	215	4300	3
230	4600	245	4900	255	5100	3,5
265	5300	280	5600	295	5900	4
290	6300	310	6200	325	6500	4,5
310	6200	380	6600	345	6900	5

2423
40

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀՈՎԱՏԱԿԻ ՏՈԽՄԱՅԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

(માત્રમાત્ર)

Ն ըստ պետ. տաճմային գրքի անունը
Ցեղը արյունակցություն
Գույնը և նշանները
Ծննդյան թիվը
Ծննդյան վայրը
Ուժությունը

Ցանցում գրված ձիւս նախահայրելի
մասին տրվում էն տեղեկություններ՝ տոհ-
մային գրքի Ա.-ըստառաւը, գոյնը, ծնընդ-
դյան թիվը, ծննդապայրը, փորձարկման ար-
դյունքները (սեկործ) հիմնական չափում-
ներ հաջող պահասություն. (Նախահայրը
ըստ համար միայն 1 և 2 շարքի համար
վերջին 2 ցուցանիշները).

Գլուխը	Կողման	ն	Թհթե
Ստոր.ծնութ (գանակ)	Լայն	ն	Նեղ
Վիզը	Կարճ	ն	Երկար
Թիակը	Կարճ	ն	Երկար
Մնդակը	Մել	ն	Թէք
Մնդակը	Ցածր	ն	Բարձր
Մնդակը	Կարճ	ն	Երկար
Մեջքը	Փափուկ	ն	Ծածանաձն
Գոտիկանեցը	Կախ	ն	Երկար
Աճուկը	Մ'Էծ	ն	Դուրս պրծած
Գավակը	Կախ բնկած	ն	Փոքր
Կողերը	Երկ.մասի բաժ.	ն	Ուղիղ
	Կողբած	ն	Հարթ
	Կարճ	ն	Հարթ
Առջեկի	Իրվածք	ն	Երկար
Առջեկի	Կախագ.	ն	Փափուկ
Առջեկի	Կարճ	ն	Այծոտուկ
Առջեկի	Ուղիղ	ն	Երկար
Առջեկի	Մ'Էծ	ն	Փոքր
Առջեկի	Հարթ	ն	Կոճածն
Առջեկի	Օ ձեռվ	ն	Խ ձեի
Հիմեկի	Իրվածք	ն	Ուղիղ
Առջեկի	Կարճ	ն	Երկար
Առջեկի	Ուղիղ	ն	Փափուկ
Առջեկի	Մ'Էծ	ն	Փոքր
Առջեկի	Հարթ	ն	Կոճածն
Տիպի արտահայտ.	Լավ	ն	Վատ
Կողման	Կողման	ն	Նուրբ
Կառուցվածքը	Հումք	ն	Գոր
Ընդհ. տեսք	Եերդաշնակ	ն	Անելքագնակ
Մկանների զարգաց.	Լավ	ն	Վատ
Արատներ և պակա- ռություններ			

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԶԱՄԲԻԿԻ ՏՈՀՄԱՅԻՆ ՍԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

(անունը)

Զամբիկի վիճելու գեպքում 9-րդ սյունակում գրվում է «վիճել է» և գրվում է վիճման թվականը: 10-րդ սյունակում պաղի սեռ և հետեւալ 11, 15 սյունակների առողջ վիճման պատճառը: Զամբիկի հզիանալու գեպքում 9—15 սյունակների առողջ գրվում է «Ստերջ է մացել».

ԱՐԱԳՈՅՆԹԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԻ ՑՈՒՑՆԱԿ (աշկա)

(անունը)		
Գնահատական սերունդի նշանակման դեպում		
Ա	Եքստերի- բային բնու- թագիրը	Ե՞րբ և ուր է դուրս գնացել, ցույց տալ անտեսությունը, շրջա- նը և մարզը
13	14	15

Ճեղա քայլվածքի արագությունը ոչ պակաս, քան 5 կիլո-
մետր հեռավորության վրա՝ քաշելու ջանքերով՝ բրաբանսոննե-
րի, պերշերոնների և կլեյդեստալների համար առնվազն 100 կի-
լոդրամ և արդենների համար ոչ պակաս քան 85 կիլոդրամ:

10 ըովեից գանդաղ	1 կլմ. մի համար	2,5 բալ
9,10-ից մինչ 10 ըով.	1 » »	3 »
8,40 » 9,09	1 » »	3,5 »
8,39 և ավելի արագ	1 » »	4 »

1 կիլոմետրին 4 ըովեից գանդաղ վազքի արագություն ու-
նեցող և փորձարկումներում աչքի ընկնող բրաբանսոն ձիերի
համար արվում է 3,5 բալ զեղչ, իսկ կլեյդեստալների և արդեն-
ների համար՝ 1 բալ:

3,30 ըովեից ավելի լավ վազքի արագություն ունեցող,
բրաբանսոնների և 3,20 ըովեից ավելի լավ վազքի արագու-
թյուն ունեցող պերշերոնների, կլեյդեստալների և արդենների
համար ավելացվում է 1 բալ:

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒ

- Հիմնականում գերազանց որակի սերունդը (1-ին և
էլիտ դասերի հովատակներ, էլիտ դասի մայրեր) 8—10
- Հիմնականում լավ որակի սերունդը (հովատակ-
ներ 1-ին և 2-րդ դասերի, մայրերն 1-ին դասի) 6—7
- Սերունդը բավարար որակի (հիմնականում 2-րդ
դասի հովատակներ և մայրեր) 3—5
- Սերունդի մեծ մասը ոչ տոհմային որակի 0—2

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Գնահատականի իջեցումը և բարձրացումը տրվում
է՝ նայած սերնդում բարձր կամ ցածր դասերի ձիերի, ինչպես
նաև էլիտ գործարանների արտադրողների առկայության:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0301329

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.

1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.
1000. 1000. 1000. 1000. 1000. 1000.